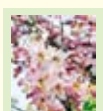


“การที่จะมีต้นน้ำลำธารไปชั่วกาลนานนั้น สำคัญอยู่ที่การรักษาป่า และปลูกป่าบริเวณต้นน้ำ ซึ่งบนยอดเขาและเนินสูงนั้น ต้องมีการปลูกป่าโดยปลูกไม้ยืนต้นและปลูกไม้พุ่ม ซึ่งไม้พุ่มนั้นราษฎรสามารถตัดไปใช้ได้ แต่ต้องมีการปลูกทดแทนเป็นระยะ ส่วนไม้ยืนต้นนั้นจะช่วยให้อากาศมีความชุ่มชื้น เป็นขั้นตอนหนึ่งของระบบการให้ฝนตกแบบธรรมชาติ ทั้งยังช่วยยึดดินบนเขาไม่ให้พังทลายเมื่อเกิดฝนตกอีกด้วย ซึ่งถ้ารักษาสภาพป่าไม่ให้ดีแล้ว ท้องถิ่นจะมีน้ำไว้ใช้ชั่วกาลนาน”

พระราชดำรัส เมื่อวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๒๐
ณ อำเภอยะบะดาล จังหวัดลพบุรี

ปีที่ 8 ฉบับที่ 77 ประจำเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2554



ไม้มงคลพระราชทานประจำจังหวัด
อ่านต่อหน้า 3



แก้ปัญหาโลกร้อน
อ่านต่อหน้า 4-5



ข้าวยาสมุนไพร
อ่านต่อหน้า 7



คิวเข้มปลูกป่าเศรษฐกิจ เพิ่มผลผลิตสร้างเครือข่าย



ป่าไม้จับมือไฟฟ้าราชบุรี จัด 2 โครงการถวายพ่อ หวังสร้างจิตสำนึกการมีส่วนร่วม และร่วมรณรงค์ลดโลกร้อน

กรมป่าไม้ ร่วมกับ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) จัด 2 โครงการใหญ่ด้านสิ่งแวดล้อมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ครบ 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554 มุ่งหวังรณรงค์ลดโลกร้อนและสร้างจิตสำนึกการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในพื้นที่สีเขียวให้กับประเทศ เพื่อสร้างแหล่งดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ และดึงป่าชุมชนทุกจังหวัดทั่วประเทศมีส่วนร่วมดูแลรักษาป่าและสิ่งแวดล้อมตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

นายสุวิทย์ รัตนมณี อธิบดีกรมป่าไม้ กล่าวในพิธีมอบเงินเพื่อดำเนินโครงการ “84 ป่าชุมชนปลูกต้นไม้ถวายพ่อ” และโครงการ “ป่าในเมืองเพื่อการศึกษาถ้ำอิมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 31 มีนาคม ที่ผ่านมานี้ว่า เนื่องในปี 2554 เป็นปีมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จะทรงเจริญพระชนมพรรษา 84 พรรษา ในวันที่ 5 ธันวาคม 2554 และเพื่อเป็นการดำเนินการตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รวมทั้งหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

★ อ่านต่อหน้า 6

กรมป่าไม้ จัดอบรมการปลูกสร้างสวนป่าไม้เศรษฐกิจ เน้นเทคนิคหวังเพิ่มผลผลิตไม่ลดการใช้ไม้จากธรรมชาติ พร้อมเสริมสร้างเครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกป่า

นายประยุทธ หล่อสุวรรณศิริ รองอธิบดีกรมป่าไม้ เปิดเผยถึงอาชีพการปลูกสร้างสวนป่าเศรษฐกิจว่าเป็นอาชีพที่ต้องใช้ทั้งแรงงาน เงินทุนที่ค่อนข้างสูง รวมทั้งระยะเวลานานกว่าจะเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ ดังนั้นการปลูกป่าที่หวังให้ได้ผลตอบแทนสูงจะต้องมีความรู้และการเอาใจใส่ในการปลูก การบำรุงดูแลรักษาอย่างถูกต้อง ซึ่งกรมป่าไม้ โดยกลุ่มงานวนวัฒนวิจัย ได้ทำการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้มาเป็นเวลานาน ทั้งในเรื่องการปรับปรุงสายพันธุ์ เทคนิคการขยายพันธุ์ไม้เศรษฐกิจ การวิจัยการปลูกสร้างสวนป่า การวิจัยปฐพีวิทยาป่าไม้ รวมถึงการวิจัยนิเวศสรีรวิทยาป่าไม้ จนสามารถนำความรู้ที่ได้ถ่ายทอดไปยังเกษตรกรผู้สนใจได้ ดังนั้น กรมป่าไม้จึงได้จัดโครงการอบรมหลักสูตรการปลูกและใช้ประโยชน์จากป่าไม้เพื่อสร้างเครือข่ายการปลูกไม้เศรษฐกิจขึ้น ที่สถานวนวัฒนวิจัยประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ทั้งนี้ เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ เอกชน เกษตรกร และประชาชนทั่วไปที่สนใจในอาชีพการปลูกสร้างสวนป่า ได้นำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ใน

★ อ่านต่อหน้า 6



ที่ปรึกษา

สุวิทย์ รัตนมณี

อธิบดีกรมป่าไม้

ชลธิศ สุรัสวดี

เริงชัย ประยูรเวช

ประยุทธ์ หล่อสุวรรณศิริ

รองอธิบดีกรมป่าไม้

บรรณาธิการ

ไพบุลย์ รัตนะเจริญธรรม

ผอ.สำนักบริหารกลาง

กองบรรณาธิการ

อำนวยพร ชลดำรงศีกุล

โอภาส พันธุ์ทอง

สุกัลยา โตสินธุ์

ปรเมษฐ มิญญา

ธวัชชา สาตรักษ์

พงษ์ปรารินทร์ บุญภัทร

ชวันธร ศรีอรุณนิรันดร์

โรจนา บัวทอง

สมศักดิ์ ไรจน์เอกจิตต์

สุชาดา สุทธิศรีศิลป์

อชิรญาณ์ หามนตรี

ปวิวรรต น้อยเล็ก

อภิชาติ รบศรี

วัชร เกษร

วริษา ชัยสุขสันต์

ธีรพล ขำนาญพล



บก. แกลง

สวัสดีครับ

คุณผู้อ่านทุกท่าน ก่อนอื่นเลยทางกองบรรณาธิการจดหมายข่าวกรมป่าไม้ ต้องขอแสดงความเสียใจและไว้อาลัยกับการจากไปของคุณแม่หม่วย รัตนมณี มารดาของท่านสุวิทย์ รัตนมณี อธิบดีกรมป่าไม้ ซึ่งเสียชีวิตลงด้วยโรคหัวใจล้มเหลวในวัย 91 ปี

ครับ หลังจากที่ได้หยุดยาวกันมาในช่วงเทศกาลสงกรานต์ ได้พักผ่อนกันเต็มที่แล้วก็กลับมาทำงานกันเหมือนเดิม ในช่วงนี้อากาศบ้านเราก่อนช่วงร้อน แม้ในบางพื้นที่จะมีฝนตกลงมาบรรเทาความร้อนลงไปบ้าง แต่ในหลายพื้นที่ก็ยังประสบปัญหาภัยแล้งอยู่ ในขณะที่เดียวกันหลายพื้นที่อาจต้องประสบกับพายุฤดูร้อน ลมแรง หรือมีลูกเห็บตก สร้างความเสียหายต่อทรัพย์สินและพืชผลทางการเกษตรได้ครับ

ฝากกันไว้อีกหนึ่งกับ “วันต้นไม้ประจำปีของชาติ” ซึ่งตรงกับวันวิสาขบูชาของทุกปี โดยในปี 2554 นี้ ตรงกับวันอังคารที่ 17 พฤษภาคม และกรมป่าไม้เองได้กำหนดจัดกิจกรรมปลูกต้นไม้ในวันดังกล่าว ณ บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าภูแล่นคาด้านทิศใต้ บ้านห้วยผักกูด ตำบลห้วยไร่ อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ และในพื้นที่ของสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้และสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้สาขาทั่วประเทศ ก็ขอเชิญชวนคุณผู้อ่านทุกท่าน ตลอดจนหน่วยงานทุกภาคส่วนร่วมกันปลูกต้นไม้ในวันดังกล่าว คนละ 1 ต้น คนละ 1 ความดี เพื่อช่วยฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ของบ้านเราให้คืนความอุดมสมบูรณ์ เป็นปราการทางธรรมชาติที่จะช่วยลดผลกระทบจากภัยพิบัติที่จะเกิดขึ้น

ก็ขอทั้งท้ายกันไว้เช่นเดิมครับ หากพบเห็นเหตุการณ์การบุกรุกตัดไม้ทำลายป่า ปัญหาไฟป่า หรือการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แจ้งได้ที่สายด่วนสิ่งแวดล้อม Green Call 1310 และที่สำคัญคือไม่เป็นผู้ทำลายทรัพยากรป่าไม้เอง เท่านั้น เราเป็นส่วนหนึ่งในการทำดีเพื่อแผ่นดินได้แล้วครับ

ปฏิทินวันสำคัญ

1	พฤษภาคม 2554	วันแรงงานแห่งชาติ
5	พฤษภาคม 2554	วันฉัตรมงคล
13	พฤษภาคม 2554	วันพืชมงคล
17	พฤษภาคม 2554	วันวิสาขบูชา, วันต้นไม้ประจำปีของชาติ
22	พฤษภาคม 2554	วันสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพ

ไม้มงคลพระราชทานประจำจังหวัด

สืบเนื่องจากคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2537 อนุมัติให้กรมป่าไม้ดำเนินโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาธาตุ เนื่องในวโรกาสทรงครองราชย์ ปีที่ 50 รัฐบาลได้จัดให้มีการรณรงค์โครงการดังกล่าว โดยในวันที่ 9 พฤษภาคม 2537 กรมป่าไม้ได้เปิดตัวโครงการฯ ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ในการนี้สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จมาเป็นองค์ประธาน และได้ทรงโปรดพระราชทานกล้าไม้มงคล จำนวน 76 ชนิด ให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด เพื่อนำไปปลูกเป็นสิริมงคล และเป็นไม้ประจำจังหวัดในวันเริ่มโครงการ

ไม้มงคลที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พระราชทานให้กับผู้ว่าราชการจังหวัดต่างๆ ประกอบด้วย



ท้งฟ้า



ไทรย้อยใบแหลม



ชานาง



มะหาด

ที่	จังหวัด	ชนิดพันธุ์ไม้	ชื่อวิทยาศาสตร์
1	กระบี่	ท้งฟ้า	<i>Alstonia Macrophylla</i> Wall
2	กรุงเทพมหานคร	ไทรย้อยใบแหลม	<i>Ficus benjamina</i> Linn
3	กาญจนบุรี	ชานาง	<i>Homalium tomentosum</i> Benth.
4	กาฬสินธุ์	มะหาด	<i>Artocarpus lakoocha</i> Roxb.
5	กำแพงเพชร	สีเสียดแก่น	<i>Acacia catechu</i> Willd.
6	ขอนแก่น	กัลปพฤกษ์	<i>Cassia bakeriana</i> Craib
7	จันทบุรี	จัน	<i>Diospyros decandra</i> Lour
8	ฉะเชิงเทรา	นนทรีป่า	<i>Peltophorum d asyrachis</i> Kurz, ex Baker
9	ชลบุรี	ประดู่ป่า	<i>Pterocarpus macrocarpus</i> Kurz
10	ชัยนาท	มะตูม	<i>Aegle marmelos</i> (L.) Corr.



สีเสียดแก่น



กัลปพฤกษ์



มะตูม



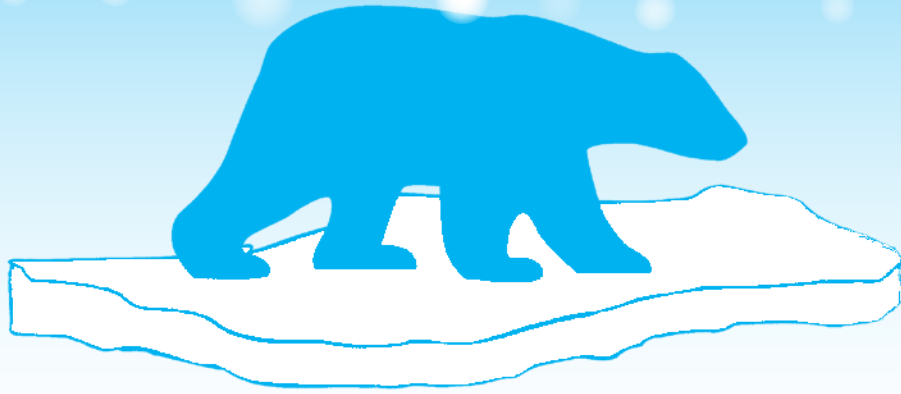
ประดู่ป่า



นนทรีป่า



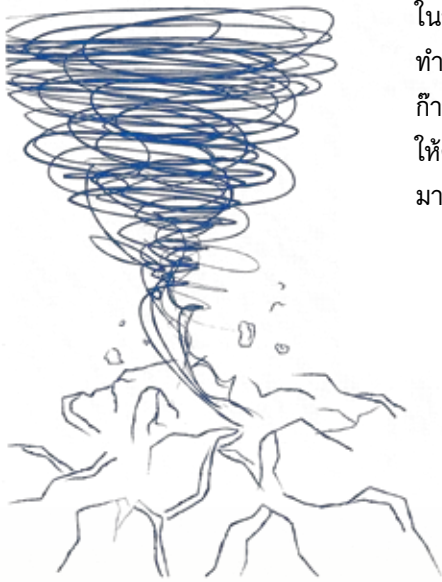
จัน



ผลกระทบจากภาวะโลกร้อน

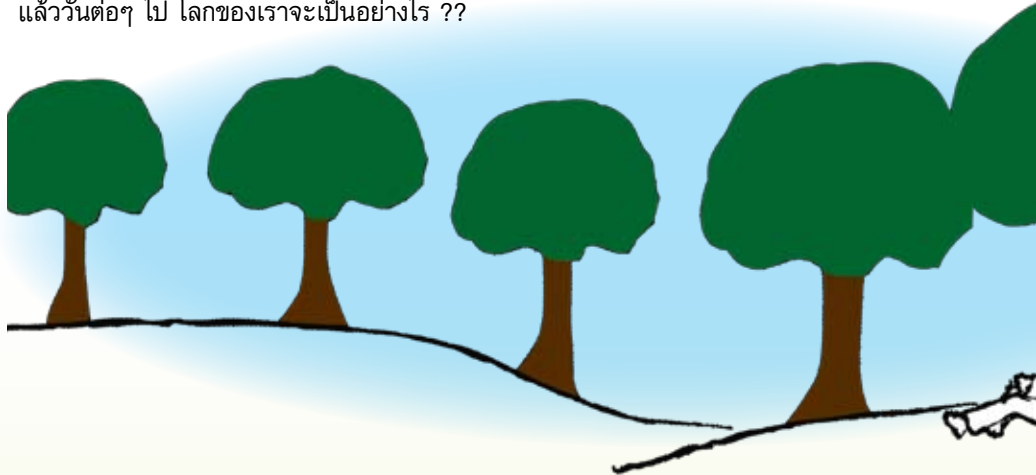
เมื่อโลกร้อนขึ้น สภาพดินฟ้าอากาศก็เกิดความแปรปรวน ฤดูกาลต่างๆ ก็ผิดเพี้ยนไปจากเดิมเป็นอย่างมาก ส่งผลกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตร และวิถีชีวิตของผู้คนทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย พวกเราคงเคยได้ฟังข่าวการละลายของน้ำแข็งขั้วโลก น้ำแข็งที่ละลายนี้จะไปเพิ่มปริมาณน้ำในมหาสมุทร ทำให้ระดับน้ำทะเลสูงขึ้นมาก และมีการคาดการณ์ว่า หากน้ำแข็งดังกล่าวละลายหมดจะทำให้ระดับน้ำทะเลสูงขึ้น 6-8 เมตร เลยทีเดียว ซึ่งอาจทำให้ชายฝั่งในหลายๆ พื้นที่จมน้ำหายไป

ผลกระทบที่เริ่มเห็นได้อีกอย่างหนึ่งคือ การเกิดพายุหมุนที่มีความถี่และความรุนแรงมากขึ้น บ่อยครั้งสร้างความเสียหายอย่างมากมายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ทั้งนี้ เมื่อน้ำในทะเลมีอุณหภูมิสูงขึ้น พายุที่ก่อตัวขึ้นจะมีพลังงานสะสมมากขึ้น ส่งผลให้พายุมีความรุนแรงกว่าที่เคย



สภาวะโลกร้อนยังส่งผลให้บางพื้นที่ในโลกประสบกับสภาวะแห้งแล้งอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน ในขณะที่บางพื้นที่กลับอยู่ในสภาวะน้ำท่วม และสิ่งที่ทำให้ปัญหาโลกร้อนรุนแรงขึ้นไปอีก คือการตัดไม้ทำลายป่าจนทำให้พื้นที่ป่าลดลง เพราะถูกเปลี่ยนเป็นถนนหนทางหรือสิ่งก่อสร้าง เราก็จะไม่มีต้นไม้คอยดูดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ให้เรา นอกจากนั้น การเกษตรที่รุกพื้นที่ป่านอกจากจะไม่ช่วยดูดก๊าซแล้ว ยังปล่อยให้คาร์บอนไดออกไซด์ออกมาจากกระบวนการย่อยสลาย และยังมีสัญญาณเตือนจากภัยธรรมชาติอื่นๆ อีกมากมาย ซึ่งหากเราสังเกตดีๆ จะพบว่าล้วนเป็นผลกระทบจากภาวะโลกร้อนทั้งสิ้น

แล้ววันต่อไป โลกของเราจะเป็นอย่างไร ??

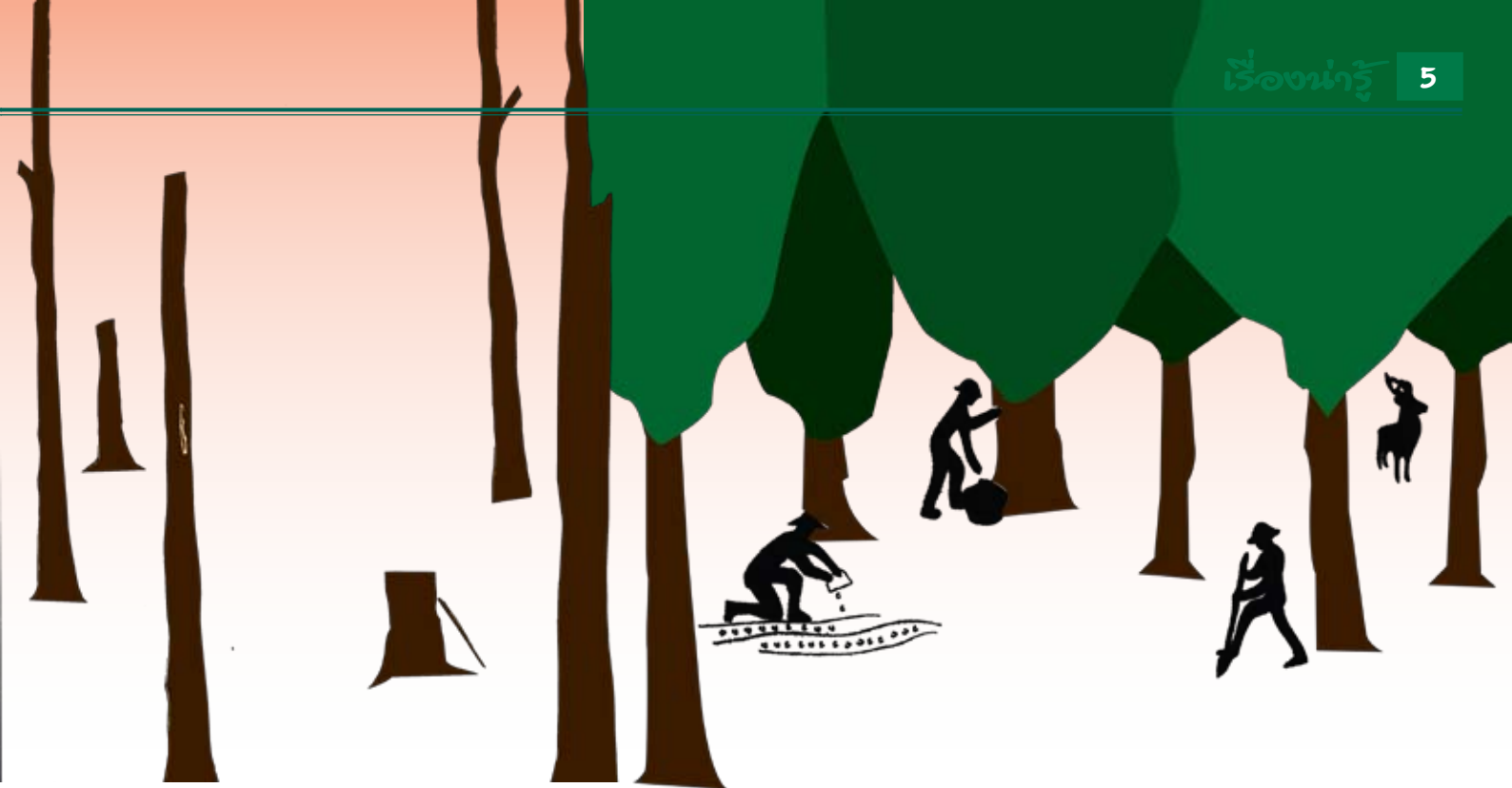


ฟองน้ำสีเขียว . . . เมืองจากโลกร้อน

พวกเรารู้ไหมว่า พืชสีเขียวทุกชนิด สามารถดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ได้ผ่านกระบวนการสังเคราะห์แสงนั่นเอง ยิ่งพืชนั้นโตเร็วเท่าไร ก็ยิ่งดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์มากักเก็บไว้มากเท่านั้น ซึ่งบางส่วนของคาร์บอนเหล่านี้จะซึมซับลงไปในดิน บางส่วนถูกปล่อยออกมาเป็นก๊าซออกซิเจนที่เราใช้หายใจ

ดังนั้น หากเราสามารถเพิ่มพื้นที่สีเขียว หรือพื้นที่ป่าได้มากเท่าไร ก็จะช่วยลดปัญหาโลกร้อนได้มากเท่านั้น เพราะพืชต่างๆ เปรียบเสมือนฟองน้ำสีเขียวที่คอยดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ให้กับโลกแล้วเมืองไทยของเรามีฟองน้ำสีเขียวเหล่านี้ มากแค่ไหน

พืชสีเขียวหลากหลายชนิด ทั้งพืชล้มลุก ไม้ยืนต้น หรือไม้เลื้อยต่างๆ นอกจากจะสร้างความสมดุลให้กับสิ่งแวดล้อมแล้ว ยังเปรียบเสมือนฟองน้ำที่คอยดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ เพื่อช่วยลดภาวะโลกร้อน



ป่าชุมชน แนวทางลดภาวะโลกร้อน

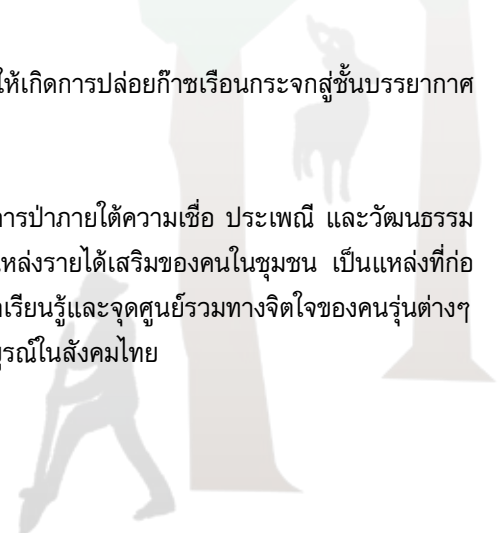
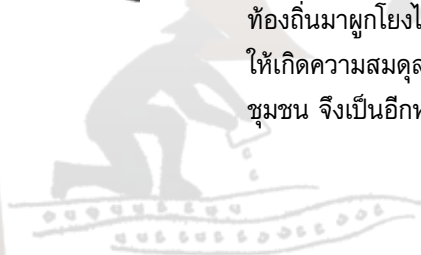
ประเทศไทยประสบกับปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า และการบุกรุกพื้นที่ป่ามาโดยตลอด ทั้งนี้ มีสาเหตุมาจากการขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องความสำคัญของป่าไม้ และการขยายพื้นที่ทำการเกษตร เป็นผลให้เกิดป่าเสื่อมโทรม และเกิดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกสู่ชั้นบรรยากาศมากขึ้น

การลดภาวะโลกร้อนด้วยการจัดการป่าโดยชุมชน หรือ ป่าชุมชน ถือเป็นวิธีการที่เป็นรูปธรรมและประหยัดที่สุด อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มความสมดุลของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม

ปัจจุบัน ชุมชนในชนบทจากทุกภูมิภาคของประเทศไทยมีการจัดการป่ารอบๆ ชุมชนมานานแล้ว ในรูปแบบต่างๆ เพื่อปกป้องผืนป่าให้รอดพ้นจากการบุกรุก ทำลาย และมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูสภาพป่าที่เสื่อมโทรมไปแล้ว ให้กลับมาสมบูรณ์ขึ้นอีกครั้ง

การสูญเสียพื้นที่ป่า และความเสื่อมโทรมของป่า ก่อให้เกิดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสู่ชั้นบรรยากาศคิดเป็นร้อยละ 20 ของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งหมด

ด้วยวิถีชีวิตที่ผูกพันกับผืนป่า ในแต่ละชุมชนมีการจัดการป่าภายใต้ความเชื่อ ประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่นมาผูกโยงไว้ด้วยกัน ผืนป่าจึงเป็นทั้งแหล่งอาหาร และแหล่งรายได้เสริมของคนในชุมชน เป็นแหล่งที่ก่อให้เกิดความสมดุลของสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้และจุดศูนย์รวมทางจิตใจของคนรุ่นต่างๆ ชุมชน จึงเป็นอีกหนึ่งกุญแจสำคัญในการฟื้นฟูและดูแลป่าที่สมบูรณ์ในสังคมไทย



ป่าไม้จับมือไฟฟ้า

★ ต่อจากหน้า 1

ในการที่ให้อนุรักษ์ร่วมกับป่าไม้ โดยการดูแลรักษาและได้รับประโยชน์จากป่าอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะการจัดการป่าในรูปแบบป่าชุมชน ดังนั้น กรมป่าไม้ ร่วมกับบริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง ซึ่งเป็นพันธมิตรหลักในการรักษาป่า จึงได้จัดทำโครงการทั้ง 2 โครงการดังกล่าวขึ้น เพื่อน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณ และแสดงความจงรักภักดีแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยกรมป่าไม้จะคัดเลือกป่าชุมชนที่มีศักยภาพจากทั่วประเทศ ที่มีพื้นที่ป่าชุมชนไม่น้อยกว่า 200 ไร่ จำนวน 84 ป่าชุมชน เพื่อดำเนินการปลูกต้นไม้และดูแลรักษาพื้นที่ป่าร่วมกับชุมชน โดยกรมป่าไม้จะจัดหากล้าไม้ชนิดต่างๆ ทั้งไม้ใช้สอยและไม้กินได้ จำนวน 840,000 กล้า ให้กับป่าชุมชนที่ได้รับการคัดเลือกนำไปปลูกเสริมในพื้นที่

ในส่วนของโครงการ “ป่าในเมืองเพื่อการศึกษาถ้ำยมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” นั้น จะเป็นโครงการที่มุ่งเน้นการปลูกต้นไม้เพื่อปรับภูมิทัศน์ ณ สถานับการศึกษา หรือศาสนสถาน รวม 84 แห่งทั่วประเทศ โดยจะรวบรวมพันธุ์ไม้ต่างๆ เช่น พันธุ์ไม้มงคลพระราชทานประจำจังหวัด พันธุ์ไม้มงคลประจำวันเกิด พันธุ์ไม้หายากหรือเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ พันธุ์ไม้พื้นเมืองประจำจังหวัด พันธุ์ไม้ในวรรณคดีและพุทธประวัติ นำมารวบรวมปลูกเพื่อให้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจพร้อมจัดทำป้ายสื่อความหมายเพื่อสร้างสื่อการเรียนการสอน สนับสนุนกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ครูอาจารย์ ผู้ปกครอง รวมถึงศาสนิกชนทั่วไปด้วย

ด้านนายพนพล มลิณทางกูร กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) กล่าวว่า ทั้ง 2 โครงการสอดคล้องกับเจตนารมณ์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทฯ ที่ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ โดยมุ่งที่จะช่วยบรรเทาภาวะโลกร้อน ด้วยการปลูกต้นไม้เพิ่มพื้นที่สีเขียวจำนวน 840,000 ต้น ซึ่งจะสามารถกักเก็บก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ได้ถึง 10,000 ตันต่อปีเมื่อต้นไม้ที่ปลูกเติบโตเต็มที่ ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้จัดสรรงบประมาณกว่า 20 ล้านบาท เพื่อดำเนินการทั้ง 2 โครงการข้างต้น โดยทั้ง 2 โครงการ เป็นการทำงานแบบสามประสานคือ

ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน บนเป้าหมายเดียวกันนั้นคือ การดูแล รักษา และเพิ่มพื้นที่ป่า ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำ อาหาร และทรัพยากรของชาติให้คงอยู่อย่างยั่งยืน และเชื่อว่า ต้นไม้ทุกต้นที่จะปลูกจะได้รับการดูแลรักษาอย่างดีจากชุมชนคนรักป่าทั้ง 84 แห่ง ในขณะที่สังคมตระหนักถึงคุณค่าอันเป็นอนันต์ของป่าไม้ และที่สำคัญ ทุกคนได้ร่วมกันทำสิ่งนี้เพื่อถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

คิวเข้มปลูกป่า

★ ต่อจากหน้า 1

การปฏิบัติงานหรือการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้ผลผลิตคุ้มค่ากับการลงทุน รวมถึงการรวมกลุ่มเกษตรกรเป็นเครือข่ายด้านการปลูกป่าเศรษฐกิจอันจะทำให้งานด้านการปลูก การใช้ประโยชน์จากไม้และผลผลิตจากไม้พัฒนาขึ้น อันจะนำมาซึ่งความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม

จะได้รับความรู้ทั้งในภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และการศึกษาดูงานในพื้นที่ศึกษาของกรมป่าไม้

“ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมจะได้รับทั้งความรู้ และเกิดทักษะในการขยายพันธุ์ไม้ป่า และไม่เศรษฐกิจ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการจัดการสวนป่าและการใช้ประโยชน์จากผลผลิตที่เกิดขึ้น นำความรู้ที่ได้ไปถ่ายทอดให้กับผู้อื่นเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปลูกสวนป่าด้วยกันสร้างเป็นเครือข่ายและก่อให้เกิดประโยชน์ การใช้ประโยชน์จากไม้ ซึ่งในเดือนมิถุนายน 2556 สหภาพยุโรปได้กำหนดให้ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ที่ส่งออกทุกชนิด จะต้องเป็นไม้ที่ถูกต้องตามกฎหมาย และระบุถิ่นกำเนิดที่ชัดเจน ดังนั้น การฝึกอบรมในครั้งนี้จะเป็นแนวทางและพื้นฐานในการบริหารจัดการไม้และผลิตภัณฑ์ที่ได้จากไม้ของประเทศไทยได้พัฒนาขึ้น อันจะนำมาซึ่งความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศต่อไป” นายประยุทธ กล่าว

แม่ปฐมา

กระวาน

ชื่อวงศ์

ZINGIBERACEAE

ชื่อวิทยาศาสตร์

Amomum krervanh Pierre ex Gagnep.

ชื่อพื้นเมือง

กระวาน (ปัตตานี) กระวานขาว

กระวานโพธิสัตว์ (ภาคกลาง)

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์



ลำต้น เป็นเหง้าหรือหัวอยู่ใต้ดินมีข้อ 8-20 ข้อ ก้านใบโค้ง กาบใบติดกัน ใบออกเวียนสลับกันจากโคนต้น ใบ สีเขียวมัน ปลายใบเรียวแหลม โคนใบมน ผิวเรียบ ปลายใบสูงจากพื้น 2-12 ฟุต **ดอก** ออกดอกเป็นช่อใกล้โคนต้นเหนือผิวดินเล็กน้อย กลีบดอกมีสีเหลืองติดผลเป็นช่อ **ผล** ลักษณะรูปทรงกลม มีเมล็ด 9-18 เมล็ดต่อผล มีกลิ่นหอมฉุนคล้ายการบูร มีรสขาคีเพ็ด

นิเวศวิทยา เจริญเติบโตและให้ผลผลิตดีในดินที่เป็นดินร่วนปนทรายมีความอุดมสมบูรณ์สูง ระบายน้ำได้ดี ความชื้นในดินและบรรยากาศสูง ต้องการร่มเงา หรือร่มรำไรจากการบังแสงของต้นไม้อื่น ส่วนใหญ่จะพบปลูกตามไหล่เขาสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 500-800 เมตร ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 3,000 มิลลิเมตรต่อปี และกระจายตัวดี ทางภาคใต้นิยมเป็นพืชแซมระหว่างแถวของยางพาราหรือแนวของสวนยางพารา

การขยายพันธุ์ นิยมปลูกกันมาก ได้แก่ พันธุ์กระปี พันธุ์อุทัยธานี พันธุ์จันทบุรี พันธุ์นครศรีธรรมราช ชนิดหน่อแดงและหน่อเขียว

การปลูก มี 2 วิธี คือ โดยวิธีแยกหน่อ และโดยวิธีเพาะเมล็ด



การนำไปใช้ประโยชน์ กระวานจัดเป็นพืชสมุนไพรและพืชเครื่องเทศชนิดหนึ่งที่ตลาดมีความต้องการสูง เป็นเครื่องปรุงแต่งกลิ่นอาหารชนิดต่างๆ เช่น กาแฟ ลูกอม ขนมปัง ลูกก็ ใส่กรอก และมีสรรพคุณ ใช้ขับลม ขับเสมหะ แก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ ปวดท้อง นอกจากนี้บางท้องถิ่นนิยมบริโภคหน่ออ่อนเช่นเดียวกับขิงและข่า

ข้อมูลและภาพ : คู่มือศึกษาพรรณไม้ เพื่อสร้างธนาคารอาหารชุมชน (Food Bank) สำนักจัดการป่าชุมชน กรมป่าไม้

ข้าวยา ๑ สมุนไพร

คนเราก็ได้รู้จักกับพืชผักที่รอบตัวเองมาทำกับข้าว กินจนเรารู้ได้ว่าป่าเปรียบเสมือนซูเปอร์มาร์เก็ตที่มีอาหารไว้กินตลอดปี ทั้งยังมีสรรพคุณ-คุณค่า-สิ่งสมบรูณ์หลายอย่างคุณ ว่าผักอะไรกินอย่างไร

“ข้าวยา” เป็นถั่วเขียวที่ผ่านการต้มจนนิ่มและตากแห้งจนกรอบแล้วนำมาต้มกับข้าวต้มรับประทาน หรือนำมาทำขนมก็ได้ พืชในป่านี้มีประโยชน์มากมาย ทั้งใช้เป็นยาสมุนไพรได้หลายอย่าง เช่น ใบใช้ต้มน้ำดื่มแก้ร้อนใน กระหายน้ำ รากใช้ต้มน้ำดื่มแก้ท้องเสีย ผลใช้ต้มน้ำดื่มแก้ปวดท้อง เป็นต้น



เครื่องปรุง

ข้าวสวย ๑ ถ้วย กุ้งแห้งป่น ๓ ช้อนโต๊ะ มะนาวหั่นแว่น ๓ ช้อนโต๊ะ พริกชี้ฟ้าหั่นแว่น ๒ ช้อนโต๊ะ ถั่วปากอ้า ๑/๓ ถ้วย ตะไคร้หั่นฝอย ๒ ช้อนโต๊ะ ใบมะกรูดหั่นฝอย ๑ ช้อนโต๊ะ ถั่วฝักยาวหั่นฝอย ๓ ช้อนโต๊ะ มะนาว ๑ ลูก (หรือใช้ส้มจินดาแทน) เช่น ส้มโอ มะม่วง มะปราง มะขามสด ฯลฯ

เครื่องปรุงน้ำเค็มข้าวยา-เค็มปลา ๓ ช้อนโต๊ะ น้ำ ๑ ๑/๒ ถ้วย ปลาแห้ง ๑ ตัว น้ำตาลแว่น ๓ แว่น หอมแดงทุบ ๓๐๐ กรัม ตะไคร้หั่นท่อนสั้น ๑ ต้น ใบมะกรูดหั่นฝอย ๓ ใบ ข่าทุบ ๑ ชิ้น ขมิ้นทุบ ๕ ชิ้น



ขมิ้นขาว หรือ
ขมิ้นดำอย่างนี้หรือ
ปลูกกับหัวยา
รสเผ็ดร้อน



กระดังงาไทย,
พริกไทย,
พริกไทยดำ,
พริกไทยขาว

วิธีปรุง

ทำน้ำเค็มข้าวยา โดยต้มปลาแห้งจนเปื่อย เติมน้ำใส่หัวยา เคี่ยวน้ำเค็มปลา ใส่เครื่องปรุงอื่นๆ ต้มต่อจนน้ำแห้ง จึงให้เค็มน้ำ หวานกลม ยกลง

โรยมะนาวหั่นแว่น กุ้งแห้งป่น และผักทั้งหมด อย่างละนิดละหน่อยบนข้าวสวย ตักน้ำเค็ม ปรุงด้วยหัวมะนาว คลุกให้ทั่วกันดี

รับประทานกับไข่ต้ม เส้นหมี่ผัด และ ข้าวตังทอด จะยิ่งอร่อยมาก



ทานตะวัน ดอกไม้
รสเผ็ดร้อน



กล้วยไม้
รสเผ็ดร้อน
กินสดหรือ
ต้มสุกได้

“ช่วยรักษาป่า ปะปาะปัดเป็นสุริโย”



กรมป่าไม้ จัดพิธีลงนามถวายพระพรสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพ ทรงเจริญพระชนมายุครบ 56 พรรษา 2 เมษายน 2554 เมื่อวันศุกร์ที่ 1 เมษายน 2554 โดยมีนายสุวิทย์ รัตนมณี อธิบดีกรมป่าไม้ เป็นประธานกล่าวถวายพระพร และลงนามถวายพระพร โดยมีผู้บริหาร ข้าราชการ และพนักงานกรมป่าไม้ ร่วมในพิธีดังกล่าว

นายสุวิทย์ รัตนมณี อธิบดีกรมป่าไม้ เป็นประธานเปิดโครงการ “วันป่าไม้โลก” ประจำปี 2554 ณ บริเวณสนามหน้าศาลากลางจังหวัดพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เมื่อวันจันทร์ที่ 21 มีนาคม 2554 โดยมี ดร.ปรีชา เรืองจันทร์ ผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก กล่าวต้อนรับ และนายเริงชัย ประยูรเวช รองอธิบดีกรมป่าไม้ กล่าวรายงาน โดยโครงการดังกล่าวจัดขึ้นเพื่อให้ประชาชนนึกถึง และให้ความสำคัญของป่าไม้และประโยชน์ที่ได้รับจากป่าไม้ และร่วมกันอนุรักษ์ดูแลทรัพยากรป่าไม้ เพื่อให้ประโยชน์สูงสุดและยั่งยืน ทั้งนี้ มีการจัดนิทรรศการให้ความรู้ด้านป่าไม้และสิ่งแวดล้อม การประกวดวาดภาพ การแจกกล้าไม้ชนิดต่างๆ และการแสดงวงดนตรีจากชุมชนเทศบาลนครพิษณุโลก



นายสุวิทย์ รัตนมณี อธิบดีกรมป่าไม้ เป็นประธานปลูกต้นกล้าสักพระราชทานสายพันธุ์ “มเหล็กซ์” เลขรหัส RSPG-M 0000266 ณ บริเวณสวนด้านหน้าอาคารเทียมคมกฤส กรมป่าไม้ เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2554 เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 84 พรรษา 5 ธันวาคม 2554 และเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระชนมพรรษา ครบ 56 พรรษา 2 เมษายน 2554 โดยมีนายเริงชัย ประยูรเวช และนายประยุทธ์ หล่อสุวรรณศิริ รองอธิบดีกรมป่าไม้ และผู้บริหารกรมป่าไม้ ร่วมพิธีดังกล่าวด้วย

กรมป่าไม้ จัดกิจกรรมรดน้ำขอพร นายสุวิทย์ รัตนมณี อธิบดีกรมป่าไม้ นายชลธิศ สุรัสวดี นายเริงชัย ประยูรเวช นายประยุทธ์ หล่อสุวรรณศิริ รองอธิบดีกรมป่าไม้ทั้ง 3 ท่าน เนื่องในเทศกาลสงกรานต์ ประจำปี พ.ศ.2554 เมื่อวันอังคารที่ 12 เมษายน 2554 ณ ห้องประชุม 1 อาคารเทียมคมกฤส กรมป่าไม้ โดยมีผู้บริหาร ข้าราชการ พนักงาน กรมป่าไม้ ร่วมในพิธีดังกล่าวโดยพร้อมเพรียงกัน

